

„Ha nem lesznek élő koncertek, ez a műfaj nem fog élni”

Szabó Sipos Máté támogatásokról, tervekről, a regionális zenekarok helyzetéről

Streamelt koncertek, régebbi felvételek közvetítése, térzene, kamaraegyüttesek szerepeltetése – a pandémia ellenére is számos megoldással próbáltak-próbálnak továbbra is muzsikálni a zenekarok, s zenéjüket eljuttatni a közönséghez. A regionális együttesek helyzetét azonban a 2020-as esztendőben a vírus mellett az önkormányzati támogatások csökkenése, próbahelyeik bezárása is nehezítette. Arról, hogy milyen kihívások elé néztek a társulatok, miért jelent a műfaj egészére nagy veszélyt a teljes lezárás, a Regionális Zenekarok Szövetségének az elnökével, az Egri Szimfonikus Zenekar művészeti vezetőjével, Szabó Sipos Mátéval beszélgettünk. Természetesen szóba került az is, hogy saját együttesével milyen tapasztalatokat szerzett a pandémiás helyzetekben.

■ Mi mindennel kellett szembesülnie az elmúlt időszakban a regionális zenekaroknál és saját együttesénél, az egrieknél?

– A pandémia ugyanúgy megnehezítette az egész évet a mi együtteseinknél is, mint a többi zenekarnál. Az első nagy leállás idején, márciustól mi is csak online tudtunk működni, ami általában a meglévő felvételek streamelését, esetleg kisebb otthoni videókból összevágott produktumok megosztását és az otthoni gyakorlást jelentette. A feloldások enyhülésével már volt lehetőség

kisebb szabadtéri vagy templomi kamaraelőadásokra, majd nyárra a nagyobb szabadtéri fellépésekre is lehetőség nyílt. Tavasz végén, nyár elején kezdtünk el az Egri Szimfonikus Zenekarral is templomi részfűvös ill. vonósnégyes koncerteket adni, általában szertartásokhoz kapcsolódva, és a szokásos Tér-Zenének nevezett szabadtéri előadásainkat is eljátszottuk, sőt még több településre elvittük. A gyakran teljes apparátust felvonultató előadásainkat nagyon hálásan fogadták mindenhol. Megjegyzem, örültünk volna, ha az ősszel elindult és nagyrészt a Filharmónia által szervezett országos Tér-Zene sorozatban mi is, illetve több helyi együttes részt tudott volna venni...

Nagy örömünkre nyáron mindent meg tudtunk csinálni, amit szerettük volna. Többek közt játszottunk a Muzsikál az Erdő fesztiválon és telt ház mellett muzsikáltunk augusztus 20-án az 1000 fő nézőt befogadó Márai Központban, ahova hagyományos szabadtéri hangversenyünket áthelyeztük. Szerencsére így nagyrészt teljesíteni tudtuk azokat a feladatokat, amelyeket többlettámogatásért vállaltunk.

■ Ezeket a vállalásokat a TAO-pótló támogatásért cserébe tették?

– Igen, azokat is igyekeztünk pótolni, mert bár az még a 2019-es esztendőre vonatkozott, átnyúlt a 2020-as évre is. A teljesítési időszakot a pandémia miatt szerencsére meghosszabbították egészen decemberig. Mivel ősszel is megint le kellett állni és még az iskolákba se mehettünk be, az ifjúsági koncerteket többen próbálták meg online közvetíteni. Egerben mi szintén ezt a megoldást választottuk, 3 kamerával felvettük egy fiataloknak szóló előadásunkat, amit aztán több iskola is levetíthet diákjainak.

2020-ban a TAO-pótló támogatást a minisztériumi többlettámogatás váltotta fel, amiből szintén részesültünk, és ez jelentős segítséget jelentett a munkánkban. Míg a TAO-pótló támogatás a vállalt többletfeladatokért járt, a 2020-as összeget a működési feltételeink javítására is fordíthattuk.

■ *Milyen többletfeladatokat vállaltak a regionális zenekarok?*

– Ezeknek az együtteseknek nagyon profiljukba vágott a pályázat azon része, ami a vidéki, ifjúsági, szabadtéri és templomi koncertek támogatására vonatkozott, hiszen ezek eddig is fontos alapfeladataink közé tartoztak, csak a forrásaink voltak szűkek. Ezenkívül a mi rugalmasabb működési és foglalkoztatási rendünkben könnyebben tudtuk közvetlenül a zenészeinkre fordítani ezeket a plusz összegeket, mint esetleg a hivatásos együttesek, mivel nálunk nem állandó fizetésért, hanem szolgáltatpénzért muzsikálnak a zenészek. Számukra kimenni egy vonósnegyessel játszani a parkba, egy kisebb együttesrel templomi koncertet adni, vagy a köztereken ingyen zenélni, egyaránt szolgáltatnak számítható. Regionális zenekarként nagyon sok kis faluba eljutunk, sok olyan helyszínrre, ahol nincsenek megfelelő koncertkörülmények. Nekünk ez mindennapos, ez a dolgunk és ezt nem nagyon csinálja más. Ezért a többlettámogatást jól tudtuk használni, és ezek az összegek nagyon sokat jelentettek számunkra, hiszen minden forintot arra tudtuk fordítani, amire szánták: több fellépésre, a perifériára szorult vidékek élő, klasszikus zenei élményhez juttatására, intenzív kapcsolatra a fiatalabb közönséggel, infrastruktúránk fejlesztésére, hangszerparkunk karbantartására.

■ *Mit lehet tudni a folytatásról? A minisztériumi többlettámogatásra számíthatnak 2021-ben is?*

– Nagyon reménykedünk. Évek óta csak a nem minősített zenekaroknak járó keretre pályázhatunk, ami fontos, hiszen az itt elnyerhető összeg sok esetben vetekszik az önkormányzattól kapott támogatással. Hangsúlyozom, hogy évi 6-8, maximum 10 millió forintról beszélünk, miközben tudjuk, hogy egy zenekar fenntartása és a koncertek mennyibe kerülnek...

A TAO-pótló támogatás szinte megduplázta az anyagi forrásainkat, s majdnem ugyanekkora segítséget jelentett a 2020-as, minisztériumi többlettámogatás is. Ezekből az összegekből már valóban előre lehet lépni, s ha ez a támogatási folyamat folytatódik, akkor biztonságos működés mellett erősödhetnek, fejlődhetnek a regionális zenekarok is. Nagyon várjuk, hogy 2021-ben hogyan alakul ez a pályázati rendszer. Bizalomra ad okot, hogy Vashegyi György az MMA és a Nemzeti Kulturális Tanács elnökeként a Szimfonikus Zenekarok Szövetsége közgyűlésén megerősítette, hogy a források 2021-re is rendelkezésre állnak, a rendszer pedig tovább finomodhat.

■ *Akkor a regionális zenekarok számára ez az új szisztéma sokkal nagyobb segítség, mint korábban a TAO.*

– Így van. A jegyeladásból ugyanis egyik együttesünk sem tudott jelentősebb bevételeket szerezni, a TAO-pótló támogatás és a minisztériumi többlettámogatás azonban komoly segítséget jelentett mindannyiunknak. Evvel új pályára kerültek a zenekarok, így már valóban olyan összegekkel tudunk gazdálkodni, amely fedezi a költségeket. Egerben például a szezononként közel negyven koncertünket sose tudtuk eddig méltó feltételek mellett teljesíteni. Ezért is jelentett nagy érvágást, hogy egy ilyen jól induló évben – mint a 2020-as – egyszerűen csak leállt minden. A regionális zenekarok számára mindez több szempontból is nagy nehézséget jelentett. Egyrészt nincsenek státuszban lévő zenészeink, így, ha nem próbálunk, nem játszunk, nem tudunk semmi juttatást adni. Másrészt a legtöbb társulat nem rendelkezik saját székházal. Általában művelődési házakban, vagy valamilyen közművelődési intézményben próbálunk, s mivel ezeket kötelező volt bezárni, nem tudtunk semmit se tenni. Se gyakorolni, se felvételeket készíteni, még a hangszereinkhez hozzájutni sem, a lezárás hónapjaiban. Az egri társulat sem tudott ezért az utóbbi hónapokban dolgozni. Patthelyzetben vagyunk, mert a székházunknak tekintett intézménynek hivatalosan nem vagyunk dolgozó, így oda nem léphetünk be. Hiába próbáltuk meggyőzni az önkormányzatot, hogy mi is csak a munkánkat végeznénk betartva a járványügyi szabályokat, így sem jutottunk be. De úgy tudom, nem csak az egri zenekar került ilyen helyzetbe.

■ *Hogyan tudja ilyen körülmények között tartani a kapcsolatot a muzsikussal?*

– Csak online kommunikálunk. Nekik is nagyon hiányzik a munka, de próbálják elfogadni a helyzetet. Sokan félnének is még az együttléttől, ami természetes. Amikor még lehetett dolgozni, akkor is tiszteletben tartottuk azt, ha valaki távol akart maradni a közös próbától. Szerencsére meg is úsztuk fertőzés nélkül.

■ *Mennyire hozza anyagilag nehéz helyzetbe a zenészeket, hogy teljesen megszűntek a fellépések?*

– Minden szabadúszó zenésznek nagyon nehezek ezek a hónapok. Egerben mi is csak akkor fizetünk, hogyha teljesítenek valamilyen szolgáltatást. De az most nincs... Ráadásul az eddig kiesett jövedelmet nem is tudjuk pótolni, hiszen nem oszthatunk jutalmakat, segélyeket. Ami még aggasztóbb, hogy az önkormányzatok ugyancsak forráshiánnyal küzdenek, ez pedig súlyosan érint minket is. Egerben a 2020-as esztendőben először húsz, majd harminc százalékkal csökkentették a zenekarunknak juttatott támogatást, így végül a 18 millió forint helyett csak 12 milliót kaptunk, miközben szinte mindent teljesítettünk, amit a közszolgáltatási szerződésben vállaltunk. Összesen két koncert maradt el, de így is elvonták a költségvetésünk egyharmadát.

Továbbá, hivatkozva a helyzetre, nem újították meg a tavaly lejárt közszolgáltatási szerződésünket, ami elég drámai fordulat a jövőre nézve, hiszen a zenekar létjogosultságát, munkafeltételeit az ilyen megállapodások biztosítják. Ha ezek nincsenek megkötve, akkor az együttes létezése is megkérdőjelezhető, hiába kap máshonnan támogatásokat, s tekinthet vissza akár hat évtizedes múltra... Aggasztó ez a helyzet.

■ *Hogyan tervez így előre?*

– Nem lehet tudni, meddig tart az az időszak, amikor nincs lehetőség koncertezésre. Nem tudjuk azt sem, csak bízunk benne, hogy a támogatásért vállalt feladatként az online koncertezést is elfogadja a minisztérium. El kellett felejtenuünk az adventi, karácsonyi, újévi hangversenyeket, s kétséges, hogy mikor tudunk ismét dolgozni. Sok a szabadúszó zenész, akinek nincs semmilyen bevételi forrása. Aktív zenészként pedig hirtelen pályaváltásra sincs sok lehetőség. Tartok tőle, hogy lesznek együttesek, amelyek ezeket a hónapokat nem fogják túlélni, a művészek között pedig már most jócskán akadnak tragédiák. Nem lehet mindent online csinálni. Ez a műfaj nem működik közönség nélkül. Mindig, mindenkinek azt hirdetjük, hogy a klasszikus zenét az élő zene varázsa menti át, mert a személyes találkozásnak olyan ereje van, amit egy CD, vagy egy videó nem tud pótolni. Olyan rétegeket lehet megszólítani az élő zenével, amelyeket egyébként nem érnék el. De ez most teljesen megszűnt. Mindez a műfaj halálát is jelentheti... Hiszen elveszíthetjük azt a közönséget, amely egy-egy zenekarhoz kötődik, mert tőlük kap élőzenei élményt, azért megy el a rendezvényeikre, mert ismeri, szereti a muzikusokat, előadásaik fontos eseményt jelentenek a helyi közösség életében is. Ezért hallgatják az adott társulatot. A neten viszont – a hatalmas kínálatból – nem biztos, hogy őket fogja választani. Vannak ügyes kreatív ötletek, de ez igazán nem helyettesítheti az élő

koncertet. Nem igazán hiszek a streamelt hangversenyek erejében. Aki nem hallhat élőben zenét, az nem is tudja igazán milyen is az. És ez a komolyabb műfajokra hatványozottan igaz. Ha nem lesznek élő koncertek, ez a műfaj nem fog élni...és nem lesz új közönsége.

■ *Van azért szeszinterve?*

– Persze. Nagy szükség is van rá, hiszen Egerben a Filharmónia idén nem indított bérletet, ami a váratlanságon túl azt jelenti, hogy zenekarunkra még nagyobb feladat és felelőség hárul. Rajtunk múlik, hogy mennyi klasszikus zene szól majd a megyeszékhelyen és környékén. Ráadásul ez a 25. évadom Egerben az együttes élén... Ezért, ahogy be lehet menni próbálni, attól a pillanattól kezdve dolgozni fogunk és sokféle formában koncertezünk is egyből. A szerződésekkel azonban még várok, hisz novemberben is két héttel a tervezett időpont előtt kellett lemondanom a teljesen rajtra kész Egri Kamaraopera Fesztivált ... Sok mindent kell majd pótolnunk. Mindenesetre bízom a jövőben, ezért úgy tervezek, hogy lesz élet holnap is. Hiszem, hogy lesz dolgunk, és lesz kinek játszani.

■ *Ebben a nehéz helyzetben elnökként miként tudja segíteni a többi regionális zenekart?*

– Igyekszünk megosztani tapasztalatainkat, aktuális problémáinkat. Online, de megtartottuk a Regionális Zenekarok Szövetségének közgyűlését is, ahol az aktuális helyzetről, tennivalókról is egyeztettünk. Nagyon örülök, hogy ennek nyomán elkészült közös honlapunk: regionaliszenekarok.hu. Itt nemcsak a szövetségről, hanem minden tagzenekarunkról külön is olvashat az érdeklődő, képeket, koncertrészleteket aktualitásokat láthat-hallhat és megismerheti valamelyest ezeket a társulatokat, amelyek, ha nem játszanak, akkor az ország nagy része nem jut élőzenéhez!

R. Zs.

Lemezfelvételek, hangszervásárlás, kórházi koncertek

A vírushelyzet okozta lezárások számos nehézséget okoztak a regionális zenekaroknak. Van, ahol a külföldi koncertkörutat, van, ahol az új vezető dirigens kiválasztását és van, ahol az együttes tervezett minősítését akadályozta meg a pandémia. Bár a zenekarok eltérő – az adottságaiknak megfelelő – túlélési stratégiákat választottak, egy dolog mindegyikre kivétel nélkül jellemző: a közönség szeretete. Ugyanis hiába maradtak el a bérletes koncertek, szinte sehol sem akadtak olyanok, akik visszakérték volna a sorozatok árát, a publikum mindenütt várja, hogy ismét élő zenét hallgathasson. Az eltelt esztendőjükről a Békés Megyei, a Duna-keszi, a Gödöllői, a Kecskeméti, a Soproni, a Szabolcsi, valamint a Tatabányai Szimfonikus Zenekar vezetői meséltek.

„Mindenki nagyon várja ezeket a ritka és ünnepi alkalmakat”

**Uhrin Viktor művészeti vezető –
Békés Megyei Szimfonikus Zenekar**

„Az együttesünk 2019-ben ünnepelhette alapításának 60. évfordulóját, ez előtt tisztelegve október 22-én Puccini *Le Villi* című operája hangzott fel, oratorikus változatban, állandó karmesterünk, Gál Tamás vezényletével. Márciusra terveztük a következő nagyobb koncertet, a zenekarunk ugyanis öt-hat új műsört mutat be egy szezonban. Ennyit tesz megvalósíthatóvá a büdzsénk, s a pedagógusként is dolgozó kollégáink ilyen számú produkcióra tudnak megfelelő művészi színvonalal felkészülni. A tavaszi előadás, amelyre egy magyar származású, amerikai zongoraművészt vártunk, Tóth Pétert, már elmaradt, viszont május végétől részt vettünk a *Tér-Zene* sorozatában, és több szabadtéri koncertet tartottunk, amelyeken különböző kamaraformációink léptek pódiumra. De így is nagyon örültünk, hogy találkozhatunk, muzsikálhattunk. A közönség szintén lelkesen várta ezeket a fellépéseket és így olyan emberekhez is eljutott a klasszikus zene, akik egyébként nem ülnének be egy koncertre.

Szerencsére szabadtéri nyárbúcsúztató hangversenyünket már meg tudtuk tartani, így nem tört meg ennek a hagyománya. Az elcsúsztatott Békés-tarhosi Zenei Napokon is játszottunk ősszel, októberben még Hadady Lászlóval koncertezhettünk, viszont a halottak napjára, a Nyíregyházi Cantemus Kórusal közös hangversenyünket már a vírushelyzet miatt le kellett mondanunk. S ahogy látom a helyzetet, a város felkérésére, a Magyar Kultúra Napjára tervezett fellépésünk sem valószínűleg január 20-án...

Így nem is próbálunk. Nem könnyű a környékünkön megszervezni egy zenekart, nincs akkora választék hangszeres zenészekből, mint Budapesten, az egész régió problémája az elvándorlás. De amíg nem jelentkezett a pandémia, minden remekül működött, volt egy jól bevált munkatervünk a megszokott hangversenyekkel...

Szerencsére Békéscsaba város közgyűlése csak minimálisan csökkentette a költségvetésünket, de így sem volt alkalmunk eljátszani minden koncertet, amelyre támogatást kaptunk. Ezeket reményeink szerint később megtartjuk, s azt érezzük, a városvezetés továbbra is igényt tart arra, hogy a zenekarunk évi két hangversenyt rendezzen a támogatásukkal.

Összetartó társaság a miénk, a Békés Megyei Szimfonikus Zenekarban mindenki nagyon várja ezeket a ritka és ünnepi alkalmakat, amikor együtt muzsikálhatunk. Bízunk hát benne, hogy tavaszra javul a helyzet. S ahogy lehet, mi próbálunk és játszunk.“

Karanténkoncertek, elmaradt külföldi turnék

**Farkas Pál az együttes vezetője, karmestere
– Dunakeszi Szimfonikus Zenekar**

„Együttesünk évente 100-110 koncertet ad, így már a márciusi korlátozás is nagyon érzékenyen érintett minket. Júniustól – ahogy már lehetett – térzene koncertekkel „házhoz vittük” az élő zenét. Nyáron pedig a szokásos menetrendünk visszaállt, és pótoltuk az elmaradt ifjúsági hangversenyeket és szabadtéri színpadokon koncerteztünk. Dunakeszin a hagyományos „Köröndi esték” előadásai ezúttal is nagy sikert arattak. Ezeken az előadásokon a fellépő muzsikuskok számát már bővíthettük, ahogy azt a jogszabályok engedték. Szerencsére a szabadtéri színházi produkciók is újra indultak, amelyben több színház révén érintettek voltunk. Ebből látható, hogy a nyarunk már mozgalmas volt. Zenekarunk folyamatosan dolgozik, nálunk nincs nyári leállás, mert 50 egyesületi tagunk és 10–15 állandó kísézőnk van, így nem jelent problémát a folyamatos munka. Szeptemberben az újabb járványügyi szabályozások miatt több külföldi koncertünk elmaradt. Itt már sejteni lehetett, hogy

nem csak az őszi, hanem az újrakezdési turnék is veszélybe kerülnek. Igyekeztünk idehaza olyan programokat megvalósítani és előkészíteni a tavaszi járványhelyzet tapasztalatai alapján, amelyek a korlátozások ideje alatt is hasznosíthatóak. Gondolok itt arra, hogy ifjúsági koncertet rögzítettünk, mely az iskolákban segédanyagként vetíthető. Demo-anyagot is készítettünk, mely egy következő turné lehetőségét szolgálja.

Október végéig dolgoztunk, az első bérleti hangversenyünket még megtartottuk, azonban az ifjúsági koncerteket már nem sikerült a szokott formában eljátszani.

Összességében negyven fellépésünk maradt el, 25-öt tudtunk átcsoportosítani, a veszélyhelyzet elmúltával megtartani. Sajnos nem mindent lehet pótolni, mivel az ünnepekhez illetve tradíciókhoz (újévi koncertek) kötődő hangversenyek aktualitásukat veszítik. Remélem, márciustól itthon és külföldön is újraindul az élet, s a koncertjeinket, bérletsorozatunkat folytatni tudjuk.

Szerencsére nagy a próbatermünk, ahol megfelelő távolságot lehet tartani, így biztonságosan tudunk próbálni. Novemberben döntöttünk úgy közösen, hogy leállunk, így nálunk nem volt megbetegedés. Korábban a nagyobb koncertjeinket rögzítette a helyi televízió, így ezeket vetítik a pandémia hónapjaiban. Épp a napokban került adásba az a koncertünk, ahol a Dunakeszi Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola két olyan növendéke volt a szólista (2017-ben Ungár Cecília, 2018-ban Kovács-Szőcs Benedek), akik a Virtuózok Tehetségkutató Verseny középöntőjéig jutottak. Jelenleg a 2020. évi Újrakezdési koncert felvétele látható a városi televízió hálózatán.

Természetesen várjuk az újraindulást, hiszen a munka most is folyik, tervezés, koncertszervezés, pályázatokon való részvétel formájában, valamint állandó a kapcsolattartás a zenészeinkkel és a közönségünkkel. Elkészítettem az előzetes próbarendet is, amit reményeim szerint március 5-től november 19-ig meg tudunk valósítani, hiszen 2021-ben is rengeteg koncert vár ránk. Örülök, hogy már 2022-re is érkezett felkérés.

A városi támogatás valamelyest nálunk is csökkent, de bízom benne, hogy ezt a központi költségvetés pályázati forrásaiból tudjuk pótolni, hiszen ahhoz, hogy azt a kulturális értéket és színvonalat tudjuk tartani, amit ezek a regionális zenekarok képviselnek régiójukban, szükséges a kondíciók megőrzése. Nagyon számítunk arra, hogy lesznek ismét olyan pályázatok, amelyek ebben segítenek.

Nem könnyű a helyzet, de a társulatommal sosem adjuk fel. 36 éve dolgozunk, akadtak nehéz pillanatok, amikor várost is kellett váltanunk a támogatás hiánya miatt, de mindig optimistán megyünk előre. Egy zenekarnak sosem szabad stagnálni, akkor ugyanis szétesik, fontos a folyamatos szakmai fejlődés. Kellene az új kihívások, melyek további lendületet adnak. Szerencsére a tagságunk nagy része tanít is vagy van más kereseti lehetősége, így könnyebb átvészelni a koncertek jövedelemkiesését. Ez azt jelenti, hogy reggeltől éjjelig dolgoztunk,

de így ebben a helyzetben sem maradtak bevétel nélkül. Sajnos az is látszódik, hogy nehéz lesz rögtön – amit eddig megszoktunk – telt házakat produkálni, hiszen az emberekben akad jócskán félelem, a közönséget is újra kell építeni, de remélem, kapunk hozzá segítséget, és így lassan visszatérhetünk a megszokott kerékvágásunkba.“

„A kényszerszünetben legalább van időnk, hogy beszéljünk a jövőről”

Horváth Gábor állandó karmester, művészeti vezető – Gödöllői Szimfonikus Zenekar

„Az együttesünk tavasszal sajnos nem tudott dolgozni, s nem akartunk otthon készített, online felvételekkel jelentkezni. Viszont június-július már a kamarazene jegyében telt, akkor lehetett sarokkoncerteket, térzenéket tartani. A szalonzenekarunk Dunaszerdahelyre látogatott, Bakonybélben is muzsikáltunk, s szerencsére ehhez voltak pályázati támogatásaink is.

A zenekarunk 40-50 hangversenyt ad egy évben, de ez a szám most – a vállalásokkal – még feljebb kúszott.

A szeptember eleje a tavaszi pótlásokkal telt, s emiatt változtak is a programok, de legalább játszhattunk. Az Ars Sacra Fesztiválon is felléptünk, a gödöllői kastély udvarán szintén vártuk a közönséget. Annak is örültünk, hogy a budapesti Régi Zeneakadémián tervezett koncertünket pótolhattuk. A Liszt Fesztiválon való szereplésünkről pedig még az M5 is tudósított, hiszen a Kastély művészeti vezetője, Szilasi Alex azt találta ki ez alkalomból Magyarországon elsőként, hogy öt fiatal pianistával adjuk elő Beethoven öt zongoraversenyét. Legna-

gyobb csodálatunkra a *monstre* programot végigülte a gödöllői közönség, és nagy sikert aratott.

Sokat teszünk az ifjúságnevelésért, az őszi koncertek esetében azonban már az óvodások programjait is csak úgy tudtuk megtartani, hogy rögzítettük a produkciókat, s ezt az anyagot kapják majd meg az intézmények. Az idősebb korosztálynak szánt műsort pedig korábbi felvételeinkből, Prokofjev Rómeó és Júlia-anyagából állítottuk össze, amelyhez magyarázó szöveg, képi anyag is készült. Így digitális énekóra-anyagként használhatják az iskolák.

Most azonban ismét leálltunk, mert a próbahelyszínünk, a Művészetek Háza bezárt, és senkit nem engednek be. Elmaradt az adventi koncert, a januári újév köszöntő is.

Viszont nagyon sok felvételünk van, tavasszal a YouTube-ra kerültek régebbi koncertjeink, a facebookon is látható néhány, valamint a törzsközönségünk is megnézhetette ezeket. Az adventra Poulenc Glória és Orbán Magnificat című művének felvétele került fel, mellé pedig Szilasi Alex-szel készült beszélgetés. Ő ugyanis a zenekari alapítvány kuratóriumának is az elnöke, és a következő időszakban szeretnénk szorosabb együttműködést kialakítani a Gödöllői Kastéllal. Ebben a kényszerzűnetben legalább van időnk arra, hogy beszéljünk a jövőről. A művészeti tanáccsal zoomon keresztül tartom a kapcsolatot, mindenkiben igyekszünk tartani a lelket.

Sajnos az önkormányzattól kapott támogatás nálunk is csökkent, 6 millióról 4-re. Egyetlen szerencse, hogy 2019-ben nyertünk egy uniós pályázaton, így háromnegyed évig még biztosítva van a működésünk, de hogy aztán mi lesz, az a jövő zenéje... Bízunk kell abban, hogy 2021-ben is lesz minisztériumi többlettámogatás.

Már arról tárgyaltunk, hogy megcélozzuk a minősítést."

„Abban bízunk, hogy márciustól ismét dolgozhatunk”

Földi Jácint zenekari titkár –
Kecskeméti Szimfonikus Zenekar

„Március közepén lett volna egy ünnepi koncertünk Vásáry Tamással, amelyen az Egmont-nyitány, s Beethoven Hármasszerenyé hangzott volna fel Baráti Kristóffal és Fenyő Lászlóval, s Farkas Gábor is a fellépők között volt. Ezt a produkciót szerencsére szeptemberben tudtuk pótolni, mert minden közreműködővel sikerült egyeztetni. Persze nálunk is elmaradt több bérletes koncert, a gyerekeknek szóló sorozatot sem tudtuk végigjársani. A nyár némi kárpótlást jelentett kisebb kamaraelőadásokkal. A kecskeméti zenekar évente 9-10 nagy hangversenyen lép pódiumra, ha mindent összeszámolunk 25 körüli a fellépéseink száma. De fájó pont volt,

hogy elmaradt a Bor és pálinka fesztiválra tervezett hangversenyünk. Filmzenekonzertet adtunk volna a főtéren, s három-négy ezer ember szokott részt venni a Kodály Fesztiválon, amelyre szintén izgalmas programmal, Kodály Concertójával, Bartók Concertójával és a Budavári Te Deummal készültünk. Azért is lettek volna fontosak ezek a fellépések, mert 2019-ben lemondott a vezető karmesterünk, Gerhát László, s három dirigens-jelöltünket szeretnénk volna a közös munka során jobban megismerni.

Le kellett mondanunk Brahms Német Requiemjét is, amelyre Erdei Péterrel és a Nemzeti Kórossal készültünk. 140 ember lett volna egyszerre a színpadon, ezt nem mertük kockáztatni. Így elhalasztottuk egy 2021-es időpontra.

Az elmaradt adventi és újévi koncertek helyett – amelyek egyébként Kecskeméten nagyon népszerűek – azzal kedveskedtünk a városnak, hogy videófelvételt készítettünk. Rögzítettük Gounod és Schubert Ave Mariáját, Bach Airjét, Pachelbel Kánonját, s minden adventi hétvégén egy-egy felvételt láthattak az érdeklődők, majd szenteste napján egyben levetítették a négy darabot.

Abban bízunk, hogy márciustól ismét dolgozhatunk, s nagyon örülnénk, ha a Tavasz Fesztivál nyitókoncertjét megtarthatnánk már, amelyre egy kiváló orosz trombitaművészt várunk, aki a hangverseny mellett mesterkurzusra is készül.

A pandémia abból a szempontból jött a zenekar számára a legrosszabbkor, hogy már arról tárgyaltunk a várossal, hogy elindítjuk az együtttest egy úton, s megpróbáljuk megcélózni a minősítést, hogy a társulat hivatásos, profi zenekarrá váljon. Ehhez persze jóval nagyobb anyagi hozzájárulásra van szükség Kecskeméttől... Reméljük, mindez nem felejtődik el a pandémia miatt. Február óta ezen is dolgozom – akkor vettem át a zenekari titkári posztot – emellett trombitaművész vagyok a társulatnak, de láttak bennem ilyen ambíciókat. Nagy elánnal kezdtem neki a feladatnak, de már a második, általam szervezett programot le kellett mondani a vírushelyzet miatt. Most mindenesetre kapcsolatokat épít

tek, remélem jövőre már megvalósul a sokat tervezett külföldi kontaktus a Musikverein-nal, a Concert hall-lal. Most legalább van időm jobban megismerni a zenekar működését is.

Várjuk, hogy mielőbb ismét játszassunk, s erre vár a publikum is, hiszen nem váltottak vissza bérleteket. Ráadásul amikor ősszel – ilyen körülmények között is – meghirdettük a bérleteinket, azonnal elkelt közel 200.

Amíg pedig tart a lezárás, addig online jelentkezünk. Kodály születésnapjára egy Járdányi-mű felvételével készültünk, ahogy a januári Magyar Kultúra Napjára is, amelyben még a Kecskemét Táncegyüttes is részt vesz. “

„Felfedeztük magunknak a Tér-Zene koncerteket”

Kóczán Péter karmester-művészeti vezető,
Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar

„Sok lemondásra kényszerültünk mi is, 15-20 koncertünket érintette a vírushelyzet. Két meghívás volt különösen fájdalmas, hiszen felkérték minket egy ausztriai Beethoven-ünnepségre, ahol több szimfóniát is eljátszottunk volna, azonban a programról lemondtak a pandémia miatt. A másik egy németországi turné lett volna. A Lipcsei Szimfonikusokkal adtunk egy közös koncertet 2019-ben, a páneurópai pikniken, s annyira jól sikerült, hogy ők is

meghívtak minket. Szép tervekkel vágtunk neki 2020-nak, de aztán jött a márciusi lezárás... A nyár eleji Filharmónia-sorozattal térünk vissza, a Tér-Zene koncertekkel, ami kiszámítható módon heti egy fellépést jelentett. Korábban ódzkodtunk az ilyen szabadtéri szereplésektől, de most kiderült, szeretik az emberek, sikeres. Egy idő után egyre jobban várta a publikum, és számunkra is nagyon jó tapasztalatot jelentett. Felfedeztük magunknak a Tér-Zene koncerteket. Így ugyanis olyan publikumot is elértünk, amelynek tagjai nem jönnének be a hangversenyterembe, és a gyerekek is ottragadtak ezeken a kültéri előadásokon. Több helyszínt is kipróbáltunk. S aztán már a fertőrákosi Barlangszínházban is játszhattunk.

Sajnos ezt követően ismét szigorítások következtek, s ekkor – kihasználva a színház adottságait – különböző kamaraegyütteseinkkel videókat készítettünk. A koncertjeinkre általában négy-ötszáz vagy hét-nyolcszáz fős közönség kíváncsi, ezeket a felvételeket azonban három-négyezren nézték meg, ami egy kisvárosban jelentős szám. Készítettünk adventi, újévi videókat is, amit a Soproni Tv vetített, korábban ezt a fajta kommunikációt a közönséggel nem is tudtuk elképzelni.

A nyári újrainduláskor készítettünk egyébként egy CD-t, amelyen Beethoven-nyitányok és egy Mozart-versenymű kapott helyet, s ezt adtuk a bérleteseinknek az elmaradt hangversenyekért cserébe. A tankerületek is megkapták a felvételt az ifjúsági koncertekért.

Jelenleg kiscsoportos próbákat tartunk, születnek újabb videófelvételek, de mindenki tudja, hogy ez pótcselekvés. Abban reménykedünk, hogy a Tavasz Fesztiválon talán már rendesen muzsikálhatunk.

Ami számunkra még egy fájdalmas pontot jelentett az elmúlt időszakban, az az, hogy mivel mi a színházzal közös kht-hez tartozunk, többször elfelejtkeztek rólunk az állami támogatásoknál. Nagyon nehezen sikerült belekerülnünk a TAO-pótló támogatások körébe, és elsöre a minisztériumi többlétszámú támogatásból is kimaradtunk. Pedig idén ezekből a pluszpénzekből éltünk... Bízom benne, ha ismét lesz meghívásos pályázat, akkor a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar is rajta lesz már a listán! – az év utolsó napjaiban kaptunk erre vonatkozó informális ígéretet.”

Hangversenyek helyett hangszerek

Nagy Gyula, az együttes képviselője,
Szabolcsi Szimfonikus Zenekar

„Sajnos mi tavasz óta nem tudunk próbálni, ugyanis a zeneiskolában van a próbatermünk, ahová csak az intézmény dolgozói és növendékei léphetnek be. Zenekarunk évente átlagban tíz hangversenyt és közel harminc ifjúsági koncertet ad, azonban ezek most mind elmaradtak. Nyáron még reménykedtünk, hogy szeptemberben el tudjuk kezdeni az évadot, de a pandémia második hulláma felülírta terveinket. A néhány zenészből álló elő-

adásokban pedig nem hiszek, ha szimfonikus zenekar vagyunk, akkor ennek megfelelő létszámmal is kell pódiumra lépniünk. Fontolgattuk, hogy keressünk egy iskolán kívüli próbatermet, amit idővel elvetettünk, mert nem akartuk veszélynek kitenni az idősebb zenekari tagokat.

A Nyíregyházi Városi TV a korábban készült koncertfelvételeinket rendszeresen műsorára tűzte az év folyamán.

A Nyíregyháza Várostól kapott támogatás azon részét, ami megmaradt az elmaradt koncertek miatt, hangszervásárlásra tudtuk fordítani. Az EMMI-től kapott kiegészítő támogatásból is hangszereket vásároltunk. Ha valamikor a jövőben megvalósulhatna, hogy a zenekar minősítésre pályázzon, feltétel egy bizonyos hangszerpark megléte.

Ebben a helyzetben az egyéb pályázatokon nyert állami támogatásokat sem tudtuk a tervek szerint felhasználni. Bízunk abban, hogy a támogatások átutemeztetők lesznek.

A zenekar tagjainak nagyon hiányzik a közös zenélés. Alig várják, hogy ismét próbálhassunk, és közönség előtt játszhatunk.

Amikor már tervezhetővé válik a próbák időpontja, mi is elkezdjük az előkészületeket.”

Koncertek a Covidos betegeknek

**Román Géza karmester-művészeti vezető –
Tatabánya Város Szimfonikus Zenekara**

„Tavasszal lemezbemutató koncertre készültünk Dolhai Attilával, ezt a tervet azonban a márciusi lezárás már keresztülhúzta. Utolsóként a Kultúra Napi hangversenyünket tudtuk megtartani.

Utána kamaraprodukciókkal léptünk a közönség elé, köztéri koncertekkel, s ez segített abban, hogy még jobban összekovácsolódjanak a szólamok. Hajlamosak is vagyunk arra, hogy elfelejtsük a klasszikus darabokat,

Mozartot, Haydnt, mindig egyre nagyobb létszámú produkciókban gondolkozunk. A mostani helyzet kicsit visszavitt minket ezekhez a művekhez. Ezeknél a daraboknál mindenki jobban is gyakorolt, hiszen ilyen létszámnál szólisztikus szerep jut az összes muzsikusnak. Sokan voltak kíváncsiak a fellépéseinkre a templomokban, a köztereken. Közel vittük a publikumhoz a zenét, s nagy élményt jelentettek a muzsikusoknak a templomi fellépések, hiszen egy nagy együttes ritkán ad koncertet ezeken a helyszíneken. Úgy látom, a jövőre nézve, hogy a hangverseny-látogatói szokások is változnak, semmi sem lesz már ugyanolyan mint korábban. Ehhez alkalmazkodni kell. Oda kell vinnünk a muzsikát, ahová az emberek szívesen mennek, ebben kell élen járunk. Most legalább felfedeztünk magunknak néhány új helyszínt, s ezekkel a fellépésekkel megérintettük az embereket.

A közösségi média hasznosságát is megtapasztaltuk, hiszen ezeknek a koncerteknek a felvételeit is megosztottuk, ami szintén sokakhoz jutott el, s rögtön érkeztek is a reakciók.

Amikor azonban október elején elkezdtük volna a próbákat, a tagjaink között is akadt fertőzött, így már nem tartottunk hangversenyt.

Viszont nagyon sok különleges tapasztalattal is gazdagított ez az időszak. Hivatásos katonazenész vagyok, s kórházi szolgálatot adunk Dunaujvárosban. A zenészkollégáim között többen akadnak, akik a szimfonikus zenekarnak is a tagjai. Így a kórházban a társaságból kiségyütteseket is alakítottunk – s betartva minden előírást –, rövid kis koncerteket adtunk a Covidos betegeknek. Nagy örömet szereztünk nekik, de azt láttam a többiekben is, hogy már egy ilyen, rövidke előadás a számukra is boldogságot jelentett...

Szilveszteri online koncertet terveztünk a városi tv-vel, s tavasszal örülnék, ha a meghirdetett bérleti koncerteket végre megtarthatnánk.

Mivel akadnak a zenészeink között szabadúszó muzsikusok is, számukra ez a leállás hatalmas gondot jelent. A Jászai Mari Színházban zenészként is dolgozom, s tőlük kaptam a megoldáshoz az ötletet. A színház az elmaradt előadások tiszteletdíjának felét kifizeti a művészeknek, így mi a zenészeknek is megelölgeznénk ezt a pénzt, s ha megtartjuk a hangversenyt, akkor kapják majd meg a másik részét. Ezzel is próbáljuk segíteni őket. Ez persze csak egy gesztus, szörnyű azonban látni, hogy ma, a XXI. században megélhetési gondokkal küzdenek a művészek.

A zenekar egyébként 2020-ra megkapta az önkormányzattól ugyanazt a támogatást, mint korábban, lehet persze, hogy a következő pénzügyi évet már érinteni fogják a megszorítások, de bízunk az állami támogatásban, hiszen nekünk is jelentősen növelte a büdzsénket a TAO-pótló támogatás. Remélem, jövőre is számíthatunk erre az összegre. “

R. Zs.